

Datum
2009-11-25

Identitet

Dokumenttyp

Vår referens
Ragna Forslund
08 – 686 1959

Styrelsen

Yttrande över motion 2009:1 om respekten för internationell rätt

Bakgrund

Lars Dahlberg m.fl. har i motion daterad 5 februari 2009 föreslagit att landstingsstyrelsen skall få ett uppdrag att utreda hur respekt för internationell rätt kan infogas i SLLs koncernövergripande upphandlingspolicy med utgångspunkt bl.a. i FNs Global Compact-program. Motionen bifogas.

Arbetet inom SL

SLs upphandlingspolicy¹ går idag längre än SLLs koncernövergripande policy vad gäller frågan om socialt ansvarstagande. Policyn, i kombination med den mer detaljerade interna rutinen för upphandling och inköp som bl.a. beaktar SLs officiella ställningstagande för FN-initiativet Global Compact, innebär sammantaget att SLs kravställande inom kort kan förväntas ligga i framkant inom det aktuella området.

Inom SL har påbörjats ett arbete med att kartlägga vilka negativa effekter som SLs verksamhet direkt eller indirekt kan ha på mänskliga rättigheter, inklusive skäliga arbetsförhållanden. I en första omgång genomförs en riskanalys av de största leverantörerna², vilka återfinns främst bland av SL anlitate trafik- respektive bygg- och anläggningsföretag.

SL har således börjat skaffa sig

1. en generell kunskap om de aktuella koncernernas förhållningssätt till socialt ansvarstagande; samt
2. en specifik kunskap om huruvida deras verksamheter för SLs räkning, direkt eller indirekt, inkluderar några särskilda tillverkningsprocesser etc., där respekten för mänskliga rättigheter, inklusive skäliga arbetsförhållanden, är otillräcklig eller i en riskzon.

¹ SLs upphandlingspolicy kompletterar för SLs del den koncerngemensamma upphandlingspolicyn. Kompletteringarna är avstämda med SLL Upphandling.

² 2008 års förhållanden

Datum
2009-11-25

Identitet

Juridiska förutsättningar

Det är idag ostridigt att det går att ställa etiska krav i upphandlingar. I själva upphandlingskontraktet kan man t.ex. ställa krav på produktionsprocessen. Dessutom kan man i samband med utvärdering av anbud i viss utsträckning beakta den här typen av aspekter. Det avgörande är om kraven kan anses vara kopplade till det som man köper och om kravställandet är proportionerligt.

Vad gäller rätten att utesluta företag från anbudsgivning är dock SL och övriga upphandlande enheters/myndigheters frihet begränsad. I tillämplig nationell lag som implementerar relevant EG-rätt finns en uttömmande uppräkningslista av omständigheter under vilka man måste, respektive får, utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling (jfr 10 kap. 1-2 §§ i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ("LUF").

Vad gäller uteslutning av en leverantör på den grunden att ledande företrädare begått brott är det möjligt endast i de fall där personen i fråga enligt en lagkraftvunnen dom är dömd för brott som antingen innefattar deltagande i en kriminell organisation, bestickning, bedrägeri, penningtvätt eller brott avseende yrkesutövningen. Brott mot folkrätten anges i sig inte som en möjlig uteslutningsgrund. Förutom det av motionärerna föreslagna utredningsuppdraget kan därför - i syfte att åstadkomma en tydlig och generell rätt till uteslutning med anledning av brott mot folkrätten - arbete behöva drivas för att försöka åstadkomma en lagändring på EG-rättslig nivå. SL skulle givetvis välkomna en sådan utveckling.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning och för miljön

SL beaktar eventuella konsekvenser för personer med funktionsnedsättning respektive miljö inom ramen för det pågående arbetet inom SL. Det är lämpligt att så sker även i det föreslagna koncernövergripande utredningsuppdraget.

Datum
2009-11-25

Identitet

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på motionen överlämna verkställande direktörens förslag till yttrande.

Göran Gunnarsson
Verkställande direktör

Ragna Forslund
Chefsjurist

Bilaga

Motion 2009:1 om respekten för internationell rätt